

Rozesílka Lísky

Informace, náměty a metodická podpora pro EVVO

Líska

Připravili jsme pro Vás podzimní rozesílku 18/2016. Ve druhé polovině října pokračují akce v rámci kampaně STROMY A MY (do 31. října). Oslavte s námi Den stromů (20. října), a napište nám o svých aktivitách a projektech. Do 21. října můžete zasílat nominace do CENY EVVO 2016 a soutěže o titul Regionální výrobce podporující místní udržitelnou ekonomiku ve Zlínském kraji. Ceny budou uděleny na XVI. Krajské konferenci o EVVO dne 1. prosince. V říjnu si připomínáme také Světový den potravin (16. října) a Mezinárodní den za odstranění chudoby (17. října). I ve školách můžete připravit zajímavé tematické akce.

Jsm rádi, že právě prostřednictvím lískové rozesílky vám můžeme poskytovat pozvání na rozmanité akce, informovat vás o grantových výzvách, nových publikacích, pomůckách či zajímavých projektech a dění v organizacích.

Akce do diáře:

- ✓ 16. října: **Světový den potravin**, www.pestujplanetu.cz
- ✓ **Osvětová kampaň STROMY A MY**, do 31. října
- ✓ 20.-21. října – **akreditovaný workshop** a tradiční **setkání pedagogů MŠ** na Hájence v Semetíně, Vsetín/ještě máme volná místa, <http://www.liska-evvo.cz/doc/tradicni-podzimni-setkani-materinek-a-site-mrkvicka-jeste-mame-volna-mista>
- ✓ 22. října: **Stromy pro ROCHUS**
- ✓ 11. listopadu: **Vsetín proti chudobě – Vsetínské školy za lepší svět**
- ✓ **1. prosince - XVI. Krajská konference o EVVO** ve 14115 Baťově institutu ve Zlíně, hlavním tématem je **Odkud se bere jídlo** (příběhy jídla).

- **Podrobný přehled akcí v regionu** i mimo něj najdete na webu Lísky v **Krajském kalendáři akcí**, <http://www.liska-evvo.cz/akce>. Pozvánky na své akce, výstavy, semináře apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí můžete průběžně zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- **Aktuální nabídku vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení** zveřejňujeme na www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele.
- **Aktuální fotografie z akcí Lísky** najdete na <http://evvo-liska.rajce.idnes.cz/>
- **Metodické listy** pro učitele a **listy skřítky Lískáčka** pravidelně zasíláme jen členům Klubu LÍSKY a LÍSKY, z.s.

Dnešní pranostika: *Po svaté Tereze (15.10.), mráz po střeších leze. Jaký den Havel (16.10.) ukazuje, taková se zima připravuje.*

V příloze najdete:

- 1 - Rozesílku 18/2016 - celý text v PDF
- 2 – pozvánku a přihlášku na XVI. Krajskou konferenci o EVVO
- 3- nominační list na Cenu EVVO 2016
- 4- Klub LÍSKY, aktuální leták

Klub Líska má 60 členů, je pro nás velkou radostí a motivací. Děkujeme za Vaši přízeň a podporu.

Od září jsme rozšířili členství v Klubu Líska i pro rodiny, školy a organizace. Pokud se vám líbí programy a činnosti LÍSKY, máte rádi přírodu, tradice a kulturu (nejen) Zlínského kraje. Pokud si přejete, aby děti i dospělí byli více venku, rozuměli životnímu prostředí a pomáhali o ně pečovat, přidejte se k nám. Staňte se členem Klubu LÍSKY. Svým členstvím podpoříte lískové programy, stanete se součástí dění a zároveň dáte všem najevo, že nám fandíte. Informace o klubu i ukázkový list pro rodiny s dětmi najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/klub-lisky>

Kde Líska pomáhá

Líska pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

KOSENKA Valašské Klobouky

Jedno z nejstarších středisek ekologické výchovy a centrum ochrany přírody v kraji potřebuje pomoc s financování provozu i radu jak objekty dále využívat.

Korunka Luhačovice

Mezi hlavní cíle patří pomoc nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí. Více na www.korunkaluhacovice.cz

Dobrý anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění. Více na <https://www.dobryandel.cz/>

Šíříme myšlenku Dobrého anděla a pomáháme oslovit a získat další Dobré anděly. **Podívejte se na novou kampaň:** <https://www.dobryandel.cz/1500-statecnych>

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Centrum Čalantika je jméno chudinského slumu v bangladéšské metropoli Dháce, kde žije více než 12 tisíc lidí. Čalantika je však také název **centra pro vzdělání a volný čas**, které poskytuje základní vzdělání dětem z velmi chudých poměrů a podporuje je v tom, aby začaly chodit do školy a své vzdělání úspěšně dokončily. Centrum nabízí vzdělání také rodičům a opatrovníkům dětí, zlepšuje životní i pracovní podmínky rodin a je oporou celé místní komunitě. <http://www.calantika.cz>

*Finanční podpora Čalantiky je stále vítána – je vhodná na pokrytí nákladů na pořízení **školních batohů** pro školáky. Častý důvod, proč rodiče v bangladéšských slumech děti do školy neposílají, je fakt, že si nemohou dovézt koupit ani základní školní pomůcky. Místo školního batohu se běžně používají sáčky od cementu nebo od rýže. Příspěvek **140 Kč** zajistí jednomu školákovi v Čalantice kvalitní školní batoh.*

*Zároveň navrhujeme seznámit žáky se životem jejich vrstevníků ve slumu přes program GRV Adry Opravdový svět, nazvaný „**Vzdělávání mezi plechy**“: <http://www.adra.cz/opravdovysvet/novinky/id/co-ma-spolecneho-banglades-chudoba-detska-prace-vzdelavani-a-studenti-ceskych-strednich-skol>. Jedná se o program primárně pro střední školy, ale je možné ho představit i žákům 8. a 9. ročníků ZŠ.*

Člověk v tísní – Skutečná pomoc – Skutečný dárek

Společnost Člověk v tísní vznikla jako humanitární organizace s cílem pomáhat lidem v krizových oblastech.

Provozovatelem e-shopu Skutečný dárek je společnost Člověk v tísní, o.p.s. Nákupem Skutečných dárků přispíváte do sbírky **Skutečná pomoc** (www.skutecnapomoc.cz), díky níž Člověk v tísní zlepšuje životy lidí nejen v chudých zemích světa. Člověk v tísní pracuje také v České republice. Pomáhá lidem při každých povodních. V Čechách i na Moravě poskytuje sociální služby, pomáhá studentům i pedagogům na téměř 3 000 školách, doučuje děti ze sociálně slabších rodin. Každoročně pořádá festival Jeden svět. **Pro více informací navštivte www.clovekvtisni.cz. O pomoci v ČR se dozvíte také na stránkách www.lepsiskolaprovsechny.cz**

Aktuality a novinky

❖ XVI. Krajská konference o EVVO

Hlavní téma: ODKUD SE BERE JÍDLO aneb JÍDLO S PŘÍBĚHEM

čtvrtek 1. prosince 2016, 9 – 16 hodin,

14|15 BAŤŮV INSTITUT | budova 15 továrního areálu | Vavrečkova 7040, Zlín

Lektoři referátů, prezentací a dílen:

Margit Slimáková, Marie Kordulová, Marie Petrů, Bára Duží, Liběna Dopitová, Marie Křiváková, Petra Hanáková, Bohuslav Sedláček, Ivo Marušák, Petr Hrabina, Milan Zpěvák.

Součástí hlavního programu bude:

- ✓ **Nominace a předání XVI. Ceny EVVO – ceny za přínos k rozvoji EVVO ve Zlínském kraji za rok 2016.**
- ✓ **Nominace a předání certifikátů v soutěži o titul Regionální výrobce podporující místní udržitelnou ekonomiku 2016 ve Zlínském kraji.**

V doprovodném programu prezentace, ukázky a prodej publikací, pomůcek a materiálů škol, neziskových organizací, vzdělávacích subjektů, nakladatelství Portál i regionálních výrobců.

Přihlášky do 18.11. na adrese infoevvo@seznam.cz

Pozvánka a přihláška na <http://www.liska-evvo.cz/doc/krajska-konference>

❖ Pokračuje osvětová kampaň Stromy a my

Šestý ročník kampaně potrvá až do 31. října. Můžete navštívit exkurze, besedy, výstavy, soutěže, výsadby a setkávání zaměřené na téma stromy.

Více informací najdete na www.liska-evvo.cz nebo

<https://www.facebook.com/pages/Stromy-a-my>

❖ Soutěž o titul regionální výrobce podporující místní udržitelnou ekonomiku, 3. ročník

Patronkou soutěže je pani Mgr. Milena Kovaříková, předsedkyně Výboru pro územní plánování, zemědělství, životní prostředí a rozvoj venkova Zastupitelstva Zlínského kraje.

Cílem soutěže je podpořit a zviditelnit místní výrobce a zvýšit povědomí veřejnosti o místních produktech. Podpořit místní ekonomiku vedoucí především k zachování tradic a tradiční výroby, řemesel a ruční práce, rozvoji ekologického zemědělství, využívání místních surovin a uplatňování postupů šetrných k životnímu prostředí. Soutěž probíhá na území Zlínského kraje v termínu 1.9.- 21.10.2016.

Kategorie:

1. Výrobce potravin
2. Zemědělec, farmař
3. Řemeslník
4. Rukodělný výrobce

Více informací a přihláška na <http://www.liska-evvo.cz/doc/soutez-o-titul-regionalni-vyrobce-2>

❖ Nominace na Cenu za přínos rozvoji EVVO ve Zlínském kraji, XVI. ročník**Návrhy na nominace můžete zasílat do 21. října 2016.**

Návrh na nominaci může podat kterákoliv fyzická či právnická osoba prostřednictvím úplně a správně vyplněného formuláře a v uvedeném termínu. Nominace bude posuzovat řídicí výbor LÍSKY, posílený o nezávislé osobnosti. O nominaci budou jednotlivci i organizace osobně informováni.

Nominace budou zveřejněny a ceny předány na XVI. Krajské konferenci o EVVO, která se uskuteční 1.12.2016 ve 14115 BAŤOVĚ INSTITUTU ve Zlíně.

Nominace je možno podávat a ocenění bude rozdáno v deseti kategoriích:

1. Osobnost EVVO.
2. Ředitel školy, školského zařízení/manažer neziskové organizace.
3. Školní koordinátor EVVO, pedagog, lektor.
4. Pracovník/dobrovolník nestátní neziskové organizace.
5. Komunální politik/pracovník veřejné správy.
6. Žák základní/střední školy, student vyšší/vysoké školy.
7. Podnikatel (právnická i fyzická osoba).
8. Škola, školské zařízení/vzdělávací instituce/nezisková organizace.
9. Projekt/aktivita EVVO realizovaný/á na území Zlínského kraje.
10. Objev v oblasti EVVO (jednotlivec).

Nominace zasílejte na adresu: LÍSKA, z.s., M. Urbánka 436, Rokytnice, 755 01 Vsetín, nebo elektronicky na: infoevvo@seznam.cz

❖ 27 škol slaví Světový den potravin!

Jídelny připraví zdravou a férovou hostinu, jinde se bude moštovat anebo pokoušet o rekord o co nejméně vrácených zbytků v jídelně.

Přečtěte si celou tiskovou zprávu na webu <http://www.pestujplanetu.cz/aktuality/69-startuji-oslavy-svetoveho-dne-potravin-zapoji-se-27-skol-a-skolek>

Co se kde bude dít v našem regionu:

- SŠŠ Kroměříž: 11. 10. se bude ve školní restauraci podávat Luštěninové menu, součástí bude výstavka, poznávání luštěnin, studenti budou informovat a poskytovat propagační materiály.
- ZŠ Rokytnice Vsetín: žáci půjdou informovat zastupitele o Světovém dnu potravin.
- ZŠ Sychrov, Vsetín: deváťáci připraví výukový program pro děti na 1. stupni. Školní kuchyně a uvaří oběd výhradně z místních surovin a cíleně z luštěnin tak, aby byl dobrý a chutný (cílem je, že děti nebudou oběd vracet, ale že sní všechno a ještě se oblíznou).

Zdroje (nejen) pro EVVO

- **MŽP vyhlásilo Program na podporu projektů NNO pro rok 2017.** Vyhlášení najdete na webových stránkách MŽP v sekci Financování ochrany ŽP / Národní programy / Grantová řízení pro NNO nebo přímo na odkazu http://www.mzp.cz/cz/vyhlaseni_programu_nno_2017
- **Nadace VIA vyhláší grantová kola pro Rychlé granty na krátkodobé projekty do 6 měsíců,** kdy můžete získat až 30 000 korun. Uzávěrka programu je vždy první čtvrtek v měsíci. Více informací včetně formuláře žádosti a textu vyhlášení najdete na stránce Rychlých grantů: <http://www.nadacevia.cz/cz/granty-a-podpora/podpora-mistnich-iniciativ/mesta-z-jineho-testa-rychle-granty-2015>
- Granty Evropské nadace mládeže Vyhlášovatel **European Youth Foundation,** <http://nno.ecn.cz/index.stm?apc=nF2xx1--&x=2425367>

Pozvánky na akce, vzdělávací a osvětové programy v regionu

- **Stromové slavnosti ve Zlíně, 18. a 20. října,** Magistrát města Zlín, www.zlin.eu
- **Stromy pro ROCHUS,** 22. října, Uherské Hradiště, www.parkrochus.cz
- **Vsetín proti chudobě - Vsetínské školy pro lepší svět. Na pátek 11. listopadu připravujeme 4. ročník akce Vsetín proti chudobě - Žákovské kampaně pro vsetínskou veřejnost.** Nabízíme zapojení týmů škol z osmých a devátých tříd a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií do 4. ročníku jedinečného vsetínského projektu v rámci kampaně Česko proti chudobě, <http://www.liska-evvo.cz/doc/vsetin-proti-chudobe>
- **Minifestival ekozemědělství ve Zlíně,** 19. listopadu 2016, Klub Alternativa, od 13,00 hodin
Více na www.iskopanice.cz
- **Aktuální podrobný přehled akcí** (nejen v regionu) najdete na webu Lísky v **Krajském kalendáři akcí,** <http://www.liska-evvo.cz/akce>

Pozvánky na akce a vzdělávací programy v jiných místech ČR

- **Pozvání na 1. konferenci Perpetuum 2016 - Konferenci o vzdělávání bez hranic.**
Kdy: 8. Listopadu 2016
Kde: Centrum současného umění DOX
Co vás to bude stát: jedno volné úterý a registraci na stránce
Kde se registrovat: www.konference-perpetuum.cz
Kde najdete zákulisní informace: facebook.com/events/1636552583303237/
- **Národní fairtradová konference,** 10. 11. 2016 v pražském Divadle pod Palmovkou. Čekají vás novinky z mezinárodní kampaně, sdílení příkladů dobré praxe a inspirativní hosté. O fair trade budeme mluvit v širším kontextu udržitelného rozvoje, klimatické změny a potravinové suverenity. Registrace na <http://konference.ekumakad.cz>
- **Konference Skutečně zdravá škola, 12.11.2016, Praha,** www.skutecnezdravaskola.cz

Vzdělávání a metodická podpora EVVO

Akreditované semináře LÍSKY:

- ✓ 20.-21. října - tradiční setkání pedagogů MŠ a sítě Mrkvička na Hájence v Semetíně, Vsetín, <http://www.liska-evvo.cz/doc/setkani-pedagogu-materskych-skol>

V LÍSCĚ plánujeme otevření dalšího kurzu pro koordinátory EVVO: Jedná se o studium k výkonu specializovaných činností v oblasti environmentální výchovy – v souladu s § 9, odst. 1, písm. d) vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění vyhlášky č.412/2006 Sb. („specializační studium“).

Kurz II (2017 – 2018), zahájen v září 2017. Zájemci hlaste se na infoevvo@seznam.cz

Cena: předpokládáme 10.000 Kč. Bude ještě upřesněna v návaznosti na počet účastníků a získané dotace. Bude zahrnovat poměrnou část režijních nákladů, ubytování a stravu. Předpokládaný počet účastníků: 15-20

<http://www.liska-evvo.cz/doc/specializacni-studium-koordinator-evvo>

Pozvánky a přihlášky na vzdělávací akce LÍSKY ke stažení <http://www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele>

Programy a služby Lísky a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

- Pokud potřebujete při plánování či realizaci environmentální výchovy konkrétní **metodickou pomoc a konzultace, máte zájem o elektronickou rozesílku, materiály k EVVO, vzdělávací akce, výukové programy pro žáky, kontakty na organizace** apod., potom využijte služby a programy LÍSKY. Kontakt: infoevvo@seznam.cz, telefon 605 806 840
- Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě M.R.K.E.V.** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Do obou sítí je možné se registrovat průběžně. Veškeré **informace o podmínkách registrace** naleznete na: <http://www.pavucina-sev.cz>, sekce Pro školy.
Krajským koordinátorem ve Zlínském a Moravskoslezském kraji je ALCEDO – středisko volného času Vsetín, zde získáte další informace a přihlášky, alcedo@alcedovsetin.cz

Výukové programy pro MŠ, ZŠ a SŠ

- **Nabídku výukových programů středisek ekologické výchovy a organizací** najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/programy-a-souteze-pro-zaky>
Seznam všech lektorských programů zámku Kinských naleznete zde: <http://www.muzeumvalassko.cz/vystavy/spolecenskovedni-lektorske-programy-pro-ms-zs-ss/>

Tipy na pobyty, tábory a dovolenou pro rodiny s dětmi

Nabídky najdete na: <http://www.liska-evvo.cz/doc/taboru>

Tipy na výlety, exkurze, výstavy (nejen) pro školy

- Naplánujte si návštěvu **14I15 Bařova institutu Zlín**, www.14-15.cz
- **Muzeum regionu Valařsko**, aktuální nabídku najdete na www.muzeumvalassko.cz

Soutěže (nejen) pro školy a skupiny dětí

Přehled soutěží najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas>

Projekty (nejen) pro školy a skupiny dětí

Fairtradové školy

jsou součástí kampaně Fairtradová města – mezinárodní iniciativy označování míst, kde je podporován fair trade. Cílem kampaně je osvěta v oblasti fair trade a podpora prodeje fairtradových produktů v daném místě.

Pro bližší informace a podporu v získání statusu kontaktujte:

<http://www.fairtradovamesta.cz/o-fairtradovych-mestech/skoly>

Světová škola

Certifikát uděluje společnost Člověk v tísni, o.p.s. ve spolupráci s dalšími neziskovými organizacemi (ADRA, o.s., EDUCON, NaZemi, ARPOK). O získání se mohou ucházet základní i střední školy po splnění několika kritérií.

Globální rozvojové vzdělávání

Náměty a projekty do výuky získáte na <http://www.globalnirozvojovevzdelavani.cz>

Odpovědná škola

Značku Odpovědná škola uděluje Asociace společenské odpovědnosti školám, které kromě klasického vzdělávání žáků vnímají kulturní, sociální a vzdělávací potřeby místa, ve kterém působí.

Cílem projektu je zvýšit povědomí o společenské odpovědnosti u škol a příklady dobré praxe inspirovat ostatní. Chceme dosáhnout toho, že se stane odpovědné chování dětem, studentům, ale i rodinám naprosto přirozené a automatické jako základní počty.

<http://www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola>

Skutečně zdravá škola

Více o iniciativě na webu a Facebooku, <https://www.facebook.com/skutecnezdravaskola>, www.skutecnezdravaskola.cz, Telefon: 732 967 206

Zelené okénko

Zelené úřadování

je zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, školky, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje jednak systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a jednak nakupování.

Zelené nakupování

je takový způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd.

Doporučujeme stránky Ekologického institutu Veronica, který se zeleným úřadováním a zeleným nakupováním dlouhodobě zabývá a vydal řadu materiálů. Více na www.veronica.cz či www.umenivybirat.cz

Žijte BIO

www.bio-info.cz vám přináší návody a inspiraci, jak žít zodpovědný život, každý den. Pokud považujete hodnoty jako šetrné zacházení s přírodními zdroji, zodpovědnost či etiku za důležité, pak rubrika „Žijte BIO“ je právě pro vás. Je určena pro ty z vás, kteří život vychutnávají plnými doušky a zároveň berou ohled na druhé a přírodu.

Fair Trade (Spravedlivý obchod)

Fair trade je způsob obchodu, který dává drobným pěstitelům, řemeslníkům i zaměstnancům ze zemí Afriky, Asie a Latinské Ameriky možnost užít se vlastní prací za důstojných podmínek. Pokud si český spotřebitel koupí fairtradový výrobek, dává tak přednost výrobkům, za nimiž nestojí zneužívání dětské práce, nelidské pracovní podmínky, či devastace životního prostředí. Více informací najdete na www.nazemi.cz/fairtrade

- Výrobky fair trade můžete zakoupit v LÍSKĚ.** Najdete nás v budově Základní školy Vsetín, Rokytnice 436, <http://www.liska-evvo.cz/doc/kontakty> Otevřeno máme v pondělí a čtvrtek, 9-14.30 hodin, <http://www.liska-evvo.cz/doc/kancelar-lisky> , infoevvo@seznam.cz

Líska je členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**.

Líska je místním podporovatelem **fair trade**, http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele

Biopotraviny, místní produkty, regionální značky, farmářské trhy a obchůdky

- Lískový web www.poctivevyrobene.cz
- Regionální značky <http://www.regionalni-znacky.cz>

Recepty z naší kuchyně – patronkou rubriky je paní Milena Kovaříková

Pošlete nám zajímavé a chutné recepty z vašich domácích i školních kuchyní. Originální recepty, nebo ověřené recepty s uvedením zdroje můžete posílat na infoevvo@seznam.cz. Rádi bychom podpořili místní produkty, zdravé stravování, fairtradové suroviny, tradiční recepty a recepty v návaznosti na zvyky a tradice našeho regionu.

- **Cheese cake s borůvkám**
250 g sušek, nejlépe digestive nebo máslové
1 zakysaná smetana
120 g másla
600 g krémového sýra tučný měkký tvaroh, ricotta, mascarpone, nebo jejich kombinace 200 g moučkového cukru
1 vanilkový cukr nebo čistou vanilku
1 lžíce citrónové šťávy
3 vejce + 1 žloutek

Postup: Sušenky podrtíme v robotu nebo válečkem v sáčku a s mícháme s rozpuštěným máslem. Vtlačíme do formy vyložené peč. papírem a vložíme do lednice. Mezitím si připravíme krém. Krémový sýr ušleháme, pak přidáme cukr, zase vyšleháme, přidáme zakys. smetanu a vyšleháme s citrónovou šťávou. Nakonec vmícháme vejčička. Směs vlijeme na vychlazený sušenkový základ a pečeme ve 200 °C 10 min., pak snížíme na 120 °C a pečeme ještě 40 min. Až pak otevřeme troubu a v otevřené troubě necháme vychladnou. Nejlépe podáváme dobře vychlazený a politý třeba borůvkám.

Zdroj: Koldokol

Přírodní zahrady

- **Jak na přírodní zahradu** Vám PORADÍ v Ekologickém institutu Veronica <http://www.veronica.cz/?id=418>
- **Kde jsou přírodní zahrady v Česku?**, Přehledná mapa přírodních zahrad na Ekomapě, http://www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín** <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>

Publikace, časopisy, zpravodaje, učební pomůcky, hračky, odkazy a portály

- **Knížka Stačí jen málo** je doporučením pro všechny inovativní učitele! Učitel, který si projde cvičeními z této knížky, si děti naprosto získá (bude přirozenou autoritou). Více v recenzi: <http://obchod.portal.cz/staci-jen-malo/?tab=3>

Zprávy a inspirace ze škol, neziskových organizací, veřejné správy, firem

■ Jak to chodí v lesním klubu Oříšek

Odkud se bere jídlo - to bylo naše zářijové téma v lesním klubu Oříšek. Navštívili jsme tři farmy, prošli s dětmi cestu od semínka ke chlebu, pekli cuketačky, vyráběli sýr a vše, co jsme připravili, tak jsme si též snědli. První týden jsme se vydali po stopách chleba. Od semínka k bochníku. Děti si vyzkoušely, co znamená namlet zrníčka žita na mouku. Na ručním mlýnku to dalo zabrat a zároveň to byla na dlouho velmi oblíbená činnost. Postupně jsme zadělali na vlastní kvásek, nejprve rozkvas, ten jsme přižívovali namletou moukou. Pak si děti zkusily zadělat těsto, pozorovali jsme, jak kyne, peče se v troubě, chladne a praská mu kůrka. Kdo chtěl, kvásek si odnesl spolu s receptem domů a už pečou i další rodiče. Pravý, kváskový chleba, kynutý v ošatce. Vyzkoušely jsme také, jak se dělá sýr. A hned dva druhy, z kozího a kravského mléka. Okamžik, kdy se syrovátka srazila na tvaroh, byl pro děti velmi napínavý. Takové malé kouzlo. Domácí sýr a domácí chleba k svačince.

Následující týden byl ve znamení brambor. Vlastnoručně nakrájené hranolky a i tři plechy byly málo. Krájení ostrým nožem se děti nemohly nabažit a zvládly to všichni. Ti nejmenší, do třech let krájeli příborovým nožem. Další den pečení brambor v alobalu na ohni. A taky zemákové placky s raw povidly a poctivá bramboračka k obědu.

Třetí týden jsme zpracovávali ovoce. Upekli jsme si jablečný štrúdl a každé dítě si utvořilo svůj vlastní šáteček nebo závin, ozdobený hrozkami a vlastnoručně naloupanými ořechy. A pak přišla na řadu povídla.

Švestková. Děti vypeckovávaly a pak se už jen míchalo a ochutnávalo. K tomu nám v kamnech praskal oheň a bylo milo. K svačince palačinky s teplými povidly zdobené semínky a oříšky.

Střípky toho, kde se bere jídlo se dětem spojily v pěknou mozaiku taky díky návštěvám na farmách. První byla certifikovaná ekofarma Agropyto, kde děti ochutnaly jogurt z bio mléka, prohlédli jsme si krávy a telátka, koně a většina dětí poprvé viděla, jak to na takové farmě chodí.

Další farma v Břežité byla zase úplně jiná. Děti si mohly nakrmit a pohladit kozy, někteří si vyzkoušely dojení, viděli jsme králíky, rozmanité druhy slepic, husy, poníky...

Poslední návštěva u našeho budoucího dodavatele zeleniny na Hovězí. Krmení oveček z ruky, vyorávání brambor, vyvýšené záhony a poznávání zeleniny. Vaření oběda přímo na ohni. Dýně a brambory, bylinky. S láskou tady vypěstované.

Jako každý měsíc, v každém jídle je použita nějaká biopotravina a zelenina a ovoce místní a ze zahrádky. Taky jsme sklízeli vlastní cukety a připravovali „cuketačky“, kořeníme bylinkami z bylinkové zahrádky, na čaj používáme vlastní bylinky. Děti s radostí mixují rozmanitá rostlinná mléka. Na přízdobu rajčátka, co děti sázeli začátkem léta.

- Regionální stálá konference pro území Zlínského kraje schválila dne 26. 9. 2016 dokument **Prioritizace potřeb na území kraje**, který byl zpracován realizačním týmem pro účely Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání, <https://www.zkola.cz/rodice/krajsky-akcni-plan-rozvoje-vzdelavani/Novinky-z-deni-projektu/Stranky/Prioritizace-potreb-na-uzemi-kraje.aspx>

- Kde všude můžete najít členy a partnery LÍSKY, <http://www.liska-evvo.cz/clenove>

Zprávy z webových stránek a tisku, odborné články

■ Strom jako terapeut

https://www.vitalvibe.eu/cs/clanky/161-strom-jako-terapeut?utm_source=Vitalvibe+z%C3%A1kazn%C3%ADci&utm_campaign=59d8e57102-zari_NL_2_A_B_subject_27_9_2016&utm_medium=email&utm_term=0_0bd56bae6f-59d8e57102-79371397&mc_cid=59d8e57102&mc_eid=5ca68c7d21

■ STOP palmovému oleji

Více informací na stránkách Koalice proti palmovému oleji - <http://stoppalmovemuoleji.cz/>
Bannery k šíření najdete zde <http://www.stoppalmovemuoleji.cz/logo.php>.

I váš hlas pomůže zabránit devastaci pralesů způsobenou člověkem - [Podepsat petici](#)

Environmentální informační servis Líska:

- **Pravidelná elektronická rozesílka**, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlašovaných grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- **Webové stránky** www.liska-evvo.cz
- **Knihovna** www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- Prodej a distribuce materiálů k EVVO.
- **Krajský kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji** na www.liska-evvo.cz/akce
Pozvánky a informace zasílejte na elektronickou adresu Líska: infoevvo@seznam.cz
- **Osvětové a informační kampaně** www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

LÍSKA, z.s., tel: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz, www.liska-evvo.cz

Líska najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny

Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené

Sdružení Líska / Stromy a my

Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji

Sdružení Líska / ŽABAKO – žákovská badatelská konference

Sdružení Líska / Jak učit POLY

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK

Sdružení Líska / Zdravě do života

Líska

Rozesílku připravuje a rozesílá LÍSKA, z.s. s finanční podporou Zlínského kraje. Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času Vsetín, www.alcedovsetin.cz
Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.